

ENERGETIKA V EU

▮ **energetická politika Evropské unie**

EVROPSKÉ JADERNÉ FÓRUM

▮ **zprávy v rámci Skupiny ČEZ**

PŮSOBNOST EVROPSKÉ AGENDY V RÁMCI SKUPINY ČEZ

▮ **o čem se mluví**

VLASTNICKÝ UNBUNDLING ANO ČI NE?

měsíční bulletin Skupiny ČEZ

5/2007

VÁŽENÍ ČTENÁŘI

v měsíci červnu se evropská energetická politika opět dala do pohybu. Na začátku června se konalo zasedání ministrů průmyslu a obchodu členských států Evropské unie v rámci Rady pro energetiku, ve dnech 21. a 22. června zasedala Evropská rada; konalo se také mnoho zajímavých konferencí v oblasti energetické politiky, energetické účinnosti, obnovitelných zdrojů energie a dalších velmi aktuálních energetických otázek, jako je energetická bezpečnost. Ukazuje se, že mezi členskými státy Evropské unie panuje neshoda ohledně ambiciózních cílů stanovených Evropskou komisí na jaře tohoto roku, že se tyto cíle ukazují jako nereálné a že rok 2020 jako rok, kdy má být dosaženo například 20% podílu obnovitelných zdrojů energie na celkové spotřebě Evropské unie, by mohl být nahrazen pozdějším datem. Zdá se však, že Evropská komise nadále hodlá setrvat na svých ambicích a slibuje předložit návrhy nových právních předpisů již po prázdninách, a tak nelze očekávat příliš „energeticky“ klidný podzim. V tomto čísle Bulletinu jsme se Vám mimoto rozhodli přiblížit činnost Sekce Evropská agenda ČEZ, a.s., a to nejen v rámci

Skupiny ČEZ, ale i navenek. Do vydání dalšího čísla Vám Sekce Evropská agenda přeje hezké léto a příjemné čtení evropských energetických témat ve společnosti Bulletinu ČEZ, a.s. Energetika v EU

Vaše SEA

OBSAH

☐ energetická politika Evropské unie

ZASEDÁNÍ RADY PRO ENERGETIKU | 1. SETKÁNÍ KONZULTAČNÍHO FÓRA O EKODESIGNU ENERGETICKÝCH SPOTŘEBIČŮ | ZASEDÁNÍ EVROPSKÉ RADY | EVROPSKÉ JADERNÉ FÓRUM | ŠETŘENÍ REGULOVANÝCH CEN VE FRANCII ZE STRANY EVROPSKÉ KOMISE | VYTVOŘENÍ REGIONÁLNÍHO TRHU 5 ZEMÍ EU

☐ evropské zajímavosti a zprávy

TŘETÍ PARLAMENTNÍ SETKÁNÍ O BUDOUCNOSTI EVROPY V EP | NA ROZDÍL OD ZDROJŮ SPOTŘEBA ENERGIE ROSTE | VÝROČNÍ KONFERENCE ENERGETICKÉHO SDRUŽENÍ EURELECTRIC | JADERNÁ ENERGETIKA JAKO VOLEBNÍ TÉMA V BELGII

☐ energetika v Evropě a ve světě

EVROPSKÝ DEN VĚTRNÉ ENERGIE | PRVNÍ ÚLOŽIŠTĚ CO₂ V EVROPĚ | ÍRÁN ZHATIL VÍDEŇSKÁ JEDNÁNÍ O JÁDRĚ | BÍLÁ KNIHA O BUDOUCNOSTI ENERGETIKY SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ | TURECKO VÁHÁ S OTEVŘENÍM ENERGETICKÉHO TRHU A JEHO LIBERALIZACÍ | NĚMECKO ZVAŽUJE PŘEHODNOTIT SVŮJ ZÁMĚR PŘESTAT VYUŽÍVAT JÁDRO

☐ zprávy v rámci Skupiny ČEZ

PŮSOBNOST EVROPSKÉ AGENDY V RÁMCÍ SKUPINY ČEZ | SERVER EURACTIV.CZ | FRANCOUZSKO-ČESKÁ KONFERENCE O ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI

☐ právní předpisy EU, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty institucí EU

ZPRÁVA O UPLATŇOVÁNÍ NAŘÍZENÍ Č. 1228/2003 | ZPRÁVA KOMISE O PROVÁDĚNÍ NAŘÍZENÍ Č. 1407/2002 O STÁTNÍ PODPOŘE UHELNÉMU PRŮMYSLU | NOVÉ ČÍSLO MAGAZÍNU DG COMP O PRÁVU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE | NOVELIZACE SMĚRNICE 90/377 O TRANSPARENTNOSTI CEN ELEKTŘINY | NOVELIZACE SMĚRNICE O NÁRODNÍCH EMISNÍCH STROPECH SE ODKLÁDÁ

☐ kalendář událostí v oblasti energetiky

☐ o čem se mluví

VLASTNICKÝ UNBUNDLING ANO ČI NE?

ČEZ, a.s.

sekce evropská agenda, Duhová 2/1444, Praha, 140 53

Vladivoj Řezník | ředitel sekce evropská agenda | +420 211042 228 | vladivoj.reznik@cez.cz
Zuzana Krejčířiková | +420 211 042 509 | zuzana.krejcirikova@cez.cz
Eva Svitáková | +420 211 042 607 | eva.svitakova@cez.cz

ZASEDÁNÍ RADY PRO ENERGETIKU

Ministři členských států Evropské unie příslušní pro oblast energetiky se 6. června sešli v Lucemburku na zasedání Rady pro energetiku a zabývali se především čtyřmi oblastmi: vlastnickým oddělením výroby a přenosu, resp. distribuce (unbundling), účinnější regulací, investicemi do infrastruktury a spolupráci mezi provozovateli přenosových soustav.

Jejich hlas není sice v této fázi pro Evropskou komisi závazný, musí jej však brát v potaz při přípravě návrhů právních předpisů. Ministři se shodli na tom, že je potřeba vytvořit závazný mechanismus pro posílení mezinárodního obchodu s energiemi. Dále podpořili větší spolupráci mezi provozovateli přenosových soustav a shodli se rovněž na potřebě vytvořit lepší podmínky pro investice do infrastruktury. Většina členských zemí, v čele s Francií a Německem (včetně

České republiky), se však postavila proti plánu Evropské komise na pro-sazení vlastnického unbundlingu. Na druhou stranu, tento návrh podporuje například Velká Británie, Itálie, Irsko, Nizozemsko nebo Finsko. Evropská komise vlastnický unbundling považuje za nezbytný krok, který „zajistí, že nebude docházet k diskriminaci uživatelů sítě, umožní připojení nových výrobců, povede k nezávislému rozhodování o investicích a lepší koordinaci mezi provozovateli sítě“. Je přesvědčená, že velké energetické firmy mohou vlastnictví přenosových soustav využívat jako nástroje k zamezení vstupu nových konkurentů na trh. Neoddělené vlastnictví také podle Evropské komise upírá konkurenci přístup k důležitým informacím o trhu.

1. SETKÁNÍ KONZULTAČNÍHO FÓRA O EKODESIGNU ENERGETICKÝCH SPOTŘEBIČŮ

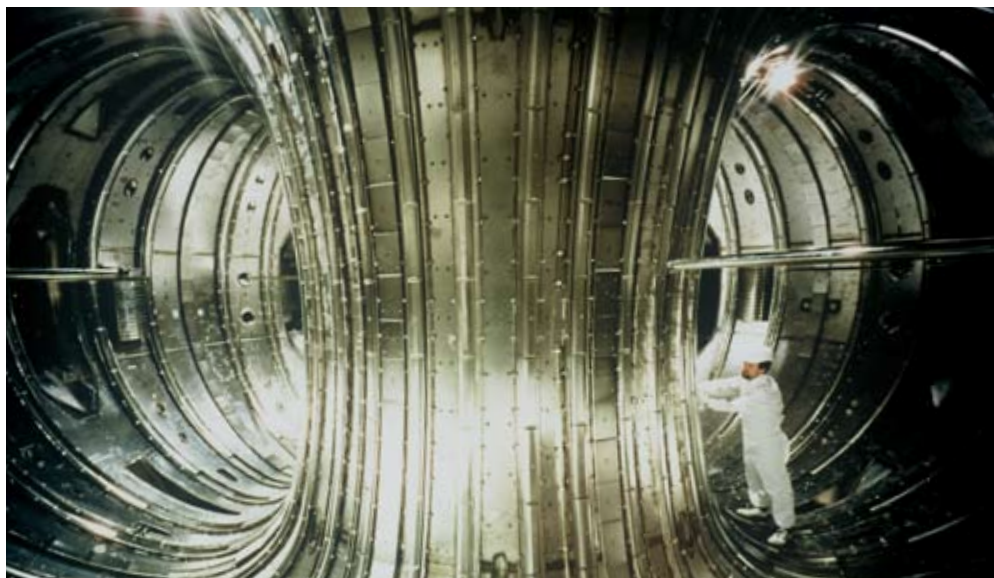
22. června se v Bruselu konalo 1. zasedání Konzultačního fóra o ekodesignu.

Toto fórum bylo založeno podle směrnice 2005/32/ES a skládá se ze zástupců členských států a všech dotčených stran, kterých se tento výrobek nebo skupina výrobků týká, jako jsou výrobní odvětví, včetně malých a středních podniků a řemeslníků, odborových organizací, velkoobchodníků, maloobchodníků, dovozců, skupin zabývajících se ochranou životního prostředí a organizací spotřebitelů. Má přispívat zejména k přípravám a přezkoumávání prováděcích opatření, posuzování účinnosti zavedených mechanismů dohledu nad trhem a k hodnocení dobrovolných dohod a jiných samoregulačních opatření. První zasedání bylo však spíše organizačního charakteru.

ZASEDÁNÍ EVROPSKÉ RADY

Ve dnech 21. a 22. června se na závěr německého předsednictví v Evropské unii konalo v Bruselu zasedání Evropské rady.

Jestliže pak ústředním bodem jarního zasedání Evropské rady byla energetika, červnové zasedání se soustředilo především na nalezení shody mezi členskými státy, pokud jde o budoucnost Smlouvy o Ústavě pro Evropu – jeden z cílů, které si vytklo Německo v rámci svého předsednictví. V oblasti energetiky Evropská rada pouze přivítala signál ze summitu G8 v Heiligendammu, ocenila snahu Evropské komise zrevidovat stávající systém obchodování s povolenkami na emise a zdůraznila význam mezinárodní energetické bezpečnosti. V ostatních oblastech Evropská rada očekává návrhy a analýzy, které Evropská komise slíbila předložit na podzim tohoto roku (tzv. třetí liberalizační balíček, novelizace směrnice o obnovitelných zdrojích energie, strategický technologický plán, aj.).

EVROPSKÉ JADERNÉ FÓRUM

Komisař pro energetiku, p. Andris Piebalgs přivítal dohodu mezi českou a slovenskou stranou ohledně vytvoření Evropského fóra pro jadernou energetiku, o jehož založení česká strana usilovala již od konce minulého roku.

Evropská komise tak zopakovala svou jednoznačnou podporu věcné, transparentní a objektivní diskusi na téma využívání jaderné energie,

nakládání s jaderným odpadem, jaderné bezpečnosti a také akceptovatelnosti jaderné energie širokou veřejností. Na základě politické dohody mezi Českou a Slovenskou republikou se místo konání jaderného fóra bude střídát mezi Prahou a Bratislavou s tím, že první zasedání by se mělo za podpory Evropské komise konat na podzim tohoto roku na Slovensku. Jaderná energie se tak stává dalším zdrojem energie, který bude mít svou vlastní platformu pro diskusi, a jehož význam v Evropské unii stále stoupá.

ŠETŘENÍ REGULOVANÝCH CEN VE FRANCII ZE STRANY EVROPSKÉ KOMISE

Evropská komise zahájila formální vyšetřovací řízení na základě Smlouvy o založení Evropského společenství ve věci potenciální státní podpory velkým a středním podnikům ve Francii ve formě nízkých regulovaných cen za elektřinu financovaných přímo či nepřímo státem.

Evropská komise se regulovanými cenami ve Francii hodlá zabývat jednak z hlediska případné neoprávněné státní podpory v rozporu s článkem 87 Smlouvy o ES a jednak z hlediska případného omezení přístupu na trh s elektrickou energií pro nové subjekty v rozporu se směrnicí 2003/54/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektrickou energií, tj. z hlediska případného narušení volné hospodářské soutěže. Francouzský systém na trhu s elektrickou energií je následující. Francouzští spotřebitelé si mohou elektřinu kupovat buď na liberalizovaném nebo na regulovaném trhu. Na regulovaném trhu nakupují elektřinu od distributorů určených státem za regulované ceny. Tyto ceny jsou značně nižší než ceny na liberalizovaném trhu. Od začátku roku 2007 se zákazníci, kteří opustili regulovaný trh, mohou na tento trh

vrátit a využít regulovaných cen, které jsou sice vyšší než původně stanovené ceny, ale stále nižší než tržní ceny. Podobné šetření zahájila Evropská komise již proti Španělsku v lednu tohoto roku.

VYTVOŘENÍ REGIONÁLNÍHO TRHU 5 ZEMÍ EU

Andris Piebalgs přivítal podpis Memoranda o porozumění mezi Francií, Německem, Belgií, Nizozemím a Lucemburskem za účelem vytvoření jediného trhu s elektřinou v tomto regionu.

Toto memorandum bylo podepsáno na závěr zasedání Rady pro energetiku konaného 6. června v Lucemburku. Obecně lze tento krok hodnotit tak, že regionální trhy jsou pozitivním krokem k vytvoření jednotného evropského trhu s elektřinou, přinesou nižší ceny pro spotřebitele, zvýší energetickou bezpečnost a podnítky vyšší investice do výrobní kapacity a přenosové infrastruktury. Tato iniciativa nava-

zuje na vytvoření společného trhu mezi Francií, Belgií a Nizozemím v únoru tohoto roku, který již ukázal své pozitivní stránky – vznikla energetická burza v Belgii, zvýšila se účinnost propojení a zkonvergovaly ceny mezi těmito třemi zeměmi. Tento nově vzniknuvší trh mezi pěti členskými státy by měl být dále rozšiřován a být tak předstupněm pro dosažení jednotného evropského trhu.

TŘETÍ PARLAMENTNÍ SETKÁNÍ O BUDOUCNOSTI EVROPY V EP

Europoslanci a poslanci národních parlamentů v Bruselu ve dnech 11. a 12. června potřetí společně diskutovali o budoucnosti Evropy. Na setkání nazvaném „Spolu...ale jak?“ se tentokrát zaměřili na aktuální výzvy, kterým EU čelí.

Jednalo se o klimatických změnách, energetických otázkách, obsahu nové verze Ústavní smlouvy nebo o úloze národních parlamentů v reformním procesu. Bruselská parlamentní konference byla příspěvkem do diskuse v rámci „období reflexe“, které bylo vyhlášeno po odmítnutí Ústavy ve Francii a Nizozemí. Vzhledem k tomu, že v tomto půlroce předseda Evropské radě Německo, konferenci společně uspořádaly Evropský parlament a německý parlament. Setkání zahájil předseda Evropského parlamentu P. Hans-Gert PÖTTERING a předseda německého Spolkového sněmu Norbert LAMMERT. Na konferenci byli pozváni zákonodárci ze všech 27 členských států Unie a pozorovatelé z Turecka, Chorvatska a Bývalé jugoslávské republiky Makedonie, kterým EU přiznala status kandidátských států. První setkání tohoto druhu

se konalo v Evropském parlamentu již v minulém roce. Zákonodárci na něm diskutovali o úloze Evropské unie v globalizujícím se světě, evropském hospodářském a sociálním modelu a otázkách svobody, bezpečnosti a spravedlnosti. Druhé setkání na téma „od reflexe k akci“ se uskutečnilo v Bruselu ve dnech 4. a 5. prosince 2006. Poslanci se na něm věnovali především otázce financování EU, evropské energetické politiky a úloze Unie při předcházení konfliktů.

NA ROZDÍL OD ZDROJŮ SPOTŘEBA ENERGIE ROSTE

Nově instalovaný výkon elektráren v Evropě nestačí nárůstu v odběru elektřiny, který v minulém roce vzrostl v průměru o 1,4 % v rámci EU; ve středoevropských zemích však poptávka rostla razantněji.

Vyplývá to z údajů sdružení provozatelů přenosových sítí UCTE a statistik Eurostatu. Od počátku devadesátých let minulého století nově instalovaný výkon elektráren v Evropě dosáhl 23,6 % (14 % v případě České republiky), poptávka se přitom v rámci EU-25 (bez Rumunska a Bulharska) zvýšila o 28 %. Jen loni se zvýšila poptávka po elektřině v Evropě o 1,4 %. Údaje týkající se zemí střední Evropy jsou však mnohem vyšší: v Rakousku to bylo 5,3 %, v Polsku 4,5 %, na Slovensku 3,5 %, v Maďarsku 3,3 %. Pravděpodobně pouze Česká republika v tomto prostoru prakticky kopíruje celoevropský vývoj se svými 1,5 %. Největším čistým dovozcem elektřiny ve střední Evropě je nyní Maďarsko, loni dovezlo 7,2 terrawatt-

diny (18 % spotřeby), Rakousko dovezlo 6,7 terawatthodiny (asi 10 % spotřeby). ČR, Polsko i Slovensko jsou zatím v dodávkách elektřiny soběstačné a přebytek tedy mohou vyvážet. Tento stav však nemusí trvat a předpovědi přitom počítají se stejným tempem růstu spotřeby a nedostatečnými investicemi do výstavby nových energetických zdrojů. Celkový instalovaný výkon evropských elektráren pokrývají podle posledních údajů Eurostatu z 57,8 % tepelné elektrárny. Jaderné elektrárny představují 18,8 % celkové kapacity, vodní 18,6 % a ostatní obnovitelné zdroje energie, tedy geotermální, větrné a solární, 4,8 %.

VÝROČNÍ KONFERENCE ENERGETICKÉHO SDRUŽENÍ EURELECTRIC

V červnu se v Antverpách uskutečnila výroční konference energetického sdružení Eurelectric, a to za silné účasti zástupců elektroenergetického i plynárenského průmyslu, jakož i významných řečníků z evropských institucí a dalších významných hostů. Dvoudenní zasedání nabídlo zajímavé referáty a prezentace ke všem aktuálním problémům rozvoje jednotného trhu s energiemi v Evropské unii. Na výroční konferenci byl krom toho účastníkům představen projekt Eurelectric, nazvaný „Role of Electricity“, o němž Vám přineseme podrobnější informace v příštím čísle. Skupina ČEZ byla v závěrečném panelu konference reprezentována generálním ředitelem p. Martinem Romanem a také velmi aktivním moderátorstvím ředitele divize obchod ČEZ, a.s., p. A. Svobody v panelu prvního dne konference týkajícím se hybných elementů klimatické politiky.

JADERNÁ ENERGETIKA JAKO VOLEBNÍ TÉMA V BELGII

Podle britského Financial Times se jaderná energetika stala kontroverzním tématem volební kampaně v samém srdci EU. Dosavadní belgický premiér, Guy Verhofstadt hodlal dosáhnout uzavření jaderných elektráren v zemi a nahradit je jinými zdroji. V Belgii se uvažovalo o zavírání jaderných elektráren k roku 2015, Verhofstadt však upozorňoval, že se to nemusí podařit vzhledem k nedostatku výrobních kapacit (Belgie produkuje více než polovinu elektřiny z jádra). Křesťanští demokraté před volbami prohlašovali, že uzavírání jaderných elektráren není vhodné, zatímco socialisté chtěli dosáhnout tohoto cíle v původním termínu. Pikantní na tomto sporu byla skutečnost, že obě strany měly dle aktuálních očekávání tvořit vládní koalici po volbách, které proběhly 10. června a jejichž vítězem se stali křesťanští demokraté. Verhofstadtovi liberálové v nich výrazně ztratili a další diskuse o budoucnosti jaderné energetiky v zemi bude nepochybně zajímavá.

EVROPSKÝ DEN VĚTRNÉ ENERGIE

Komisař pro energetiku, p. Andris Piebalgs inauguroval 15. června v Bruselu první Evropský den větrné energie pořádaný Evropskou asociací větrné energie (EWEA).

Při této příležitosti byl zprovozněn větrný generátor v evropských bruselských institucích. Smyslem této události bylo zejména přiblížit využívání větrné energie občanům Evropské unie a zdůraznit zvyšující se podíl větrné energie na energetickém mixu členských států zejména z důvodu závazného 20% podílu obnovitelných zdrojů energie na celkové spotřebě Evropské unie – cíle, který si stanovila letošní jarní Evropská rada. 🇪🇺

PRVNÍ ÚLOŽIŠTĚ CO₂ V EVROPĚ

Andris Piebalgs zahájil pilotní provoz úložiště CO₂, a sice v německém v Ketzinu.

Toto zařízení – první svého druhu na evropské pevnině – má poskytnout zkušenosti ohledně praktických aspektů podzemního ukládání CO₂ získaného při výrobě elektrické energie. Jelikož emise CO₂ jsou hlavním zdrojem skleníkových plynů, tento projekt je významným krokem v boji Evropské komise proti změnám klimatu. Dle slov komisaře Komise věří, že tento projekt přispěje k technologickému pokroku v této oblasti, který povede k tomu, že ukládání CO₂ se po roce 2020 stane realitou. V rámci projektu budou do hloubky 1 800 metrů testovány různé formy ukládání CO₂ a sledována stabilita uloženého CO₂. Projekt je základem výzkumného projektu nazvaného „CO₂SINK“. Komise v současné době zvažuje výstavbu 10 až 12 demonstračních elektráren do roku 2015 vybavených technologií CCS a právě při jejich plánování a výstavbě hodlá využít zkušeností získaných z úložiště v Ketzinu.

ÍRÁN ZHATIL VÍDEŇSKÁ JEDNÁNÍ O JÁDŘE

Neústupná pozice Teheránu v souvislosti s jeho jaderným programem vedla k neúspěšnému ukončení rozhovorů, které probíhaly ve Vídni mezi představiteli EU, MAAE a Íránem, a svědčí o prohlubování krize kolem íránského jaderného programu. Z diplomatických zdrojů se ozývala slova o „selhání“. Hlavní íránský vyjednavatel Džavád Vaídí nedokázal najít společnou řeč ani s Robertem Cooperem, poradcem koordinátora zahraniční politiky EU Javieru Solanym, ani se zástupcem generálního ředitele MAAE Ollim Heinenenem. Podle diplomatů Írán nesplnil svůj slib a nezodpověděl otázky týkající se jeho jaderných aktivit.

BÍLÁ KNIHA O BUDOUCNOSTI ENERGETIKY SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ

24. května představil odstupující britský premiér Tony Blair Bílou knihu o stavu energetiky, ve které UK vyhláší podporu využívání jádra.

Jaderná energetika má pomáhat snižovat emise CO₂ a zajistit plynulé zásobování země energií v budoucnu, prohlásil odstupující ministerský předseda. Bílá kniha sice důrazně upřednostňuje využívání obnovitelných zdrojů, nicméně Alistair Darling, ministr průmyslu, premiéra podpořil výzvou, že rozhodnutí ohledně výstavby nových jaderných elektráren by mělo padnout do konce tohoto roku, protože během 20 let doslouží řada jaderných i klasických elektráren. Rozvoj jaderné energetiky ovšem vláda podmiňuje širokou diskusí a dosažením silného společenského souhlasu. Přičemž Darling poznamenal, že podle předběžného názoru vlády je ve společenském zájmu dovolit soukromým společnostem investovat do jádra.

Bílá kniha je k dispozici 🇬🇧

TURECKO VÁHÁ S OTEVŘENÍM ENERGETICKÉHO TRHU A JEHO LIBERALIZACÍ

Přes opakované prohlášení o nutnosti spoléhat jeden na druhého, které zazněly na konferenci pořádané v tureckém Istanbulu pod názvem „Turecko a EU: společně pro evropskou energetickou politiku“, se zájmy Turecka a Evropské unie často rozcházejí.

Nejčerstvějším příkladem je váhání Ankary v souvislosti s liberalizací tureckého energetického trhu a jeho otevření Evropě. Obavy z liberalizace a otevření trhu spočívají v riziku ztráty kontroly nad vlastní energetikou, zvýšení cen energií, konkurence, kvůli níž by turecké

státní podniky mohly přijít o část poplatků za přepravu ropy a plynu. Navíc Ankara zřejmě chápe energetiku jako páku pro vyjednávání s Evropskou unií o svém dlouho odkládaném vstupu. Z toho důvodu Turecko žádá přechodné období, aby nejprve mohlo samo investovat do své energetiky. Váhavý postoj k liberalizaci trhu však nesdílí Organizace tureckých průmyslníků. Podle jeho šéfky Arzuhan Dogan Yalcindagové je třeba liberalizovat přístup na energetický trh, a tím podpořit investice. Firmy se obávají především nedostatečné výstavby nových elektrárenských kapacit. Spotřeba elektřiny rychle roste, ale nové elektrárny ani distribuční sítě nikdo nestaví. Podle různých odhadů potřebuje turecká energetika asi 24–28 miliard eur investic.

NĚMECKO ZVAŽUJE PŘEHODNOTIT SVŮJ ZÁMĚR PŘESTAT VYUŽÍVAT JÁDRO

Mezinárodní energetická agentura ve své zprávě ze 4. června varovala, že ukončení provozu jaderných elektráren v Německu v nadcházejících 15 letech bude mít negativní vliv na energetickou bezpečnost, ekonomickou účinnost a snahu snižovat emise skleníkových plynů v Německu.

Podle Mezinárodní energetické agentury bude mít vyškrtnutí jádra z energetického mixu Německa tyto následky: snížení diverzity energetického mixu a současné zvýšení závislosti na dovozu, zejména plynu, negativní vliv na ekonomiku, neboť bude třeba investovat do výstavby nových zdrojů, které by nebyly v případě zachování provozu jaderných elektráren potřeba a také zvýšení podílu skleníkových plynů, neboť jak Mezinárodní agentura uvádí – výroba elektrické energie z jádra je jedním z bezuhlíkových způsobů výroby. Jádro bude moci být zčásti

nahrazeno obnovitelnými zdroji energie, ale z důvodu jejich nízkého potenciálu bude třeba začít ve větším rozsahu používat i jiné zdroje emitující CO₂. Mezinárodní energetická agentura proto doporučuje německé vládě přehodnotit své plány ohledně využívání jaderné energie v budoucnu.

PŮSOBNOST EVROPSKÉ AGENDY V RÁMCI SKUPINY ČEZ

Sekce Evropská agenda ČEZ, a.s. existuje již rok a půl a je součástí divize obchod ČEZ, a.s. Funguje ale napříč celou Skupinou ČEZ.

Jejím úkolem je se zabývat evropskými záležitostmi, připravovat pozice k návrhům evropských institucí a projednávat vše, co se týče Evropské unie, s našimi partnery na všech úrovních. Oblast Evropské agendy je velmi široká, ale v poslední době se daří Evropskou agendu velmi dobře prezentovat a to nejen v rámci Skupiny ČEZ, kde byla zahájena spolupráce se zahraničními majetkovými účastmi, jadernou elektrárnou Dukovany či právním odborem, ale také navenek, pokud jde o aktivní kontakty s ostatními partnery v energetice, evropskými sdruženími či zástupci státní správy. Ukazuje se,

že Evropská unie čím dál tím více zasahuje do oblasti energetiky, a to nejen na poli právních předpisů či formování společné energetické politiky, ale také například na poli soutěžního práva (dlouhodobé smlouvy v. státní podpora, zneužívání dominantního postavení, regulované ceny v. státní podpora, kartely, aj.) a práva životního prostředí. Sledování evropských záležitostí se proto jeví jako klíčové, což prokazuje i praxe ostatních energetických společností v Evropské unii, kde fungují podobné sekce, jako je například francouzská společnost EdF, již desítky let.

SERVER EURACTIV.CZ

Na začátku června navázala Sekce Evropská agenda spolupráci s internetovým serverem www.euractiv.cz, na kterém byla založena nová sekce o energetice.

Jedná se o server, který funguje v mnoha zemích EU, je podporován evropskými institucemi a nejen, že informuje o evropském dění v dané oblasti, ale snaží se na dané téma rozvíjet i nestrannou objektivní diskusi. Partnery tohoto serveru je například Zastoupení Evropské komise v ČR nebo občanské sdružení Ano pro Evropu. Sekce Evropská agenda, jakož i samotný server Euractiv doufají, že se tato stránka stane dobrým prostorem pro účinnou výměnu názorů všech aktérů, kteří mají v úmyslu ovlivnit podobu diskuse o energetické politice v EU. Zprávy z české podoby stránek jsou pak také periodicky přebírány serverem působícím na úrovni EU, www.euractiv.com, v čemž Sekce Evropská agenda spatřuje také dobrou příležitost jak zviditelnit český energetický sektor v rámci Evropské unie obecně.

FRANCOUZSKO-ČESKÁ KONFERENCE O ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI

Na konci května se v Praze konala Francouzsko-česká konference o energetické účinnosti za účasti francouzského generálního ředitele pro energetiku p. F. Cheveta, který se zúčastnil i kolokvia na téma energetická bezpečnost v Evropě předchozí den. Konference byla pořádána z iniciativy Francouzského velvyslanectví v Praze za účasti

předních francouzských a českých společností jako je EdF a společnost ČEZ. Předními tématy panelů bylo využívání obnovitelných zdrojů energie, zvyšování energetické účinnosti a další zajímavá témata.

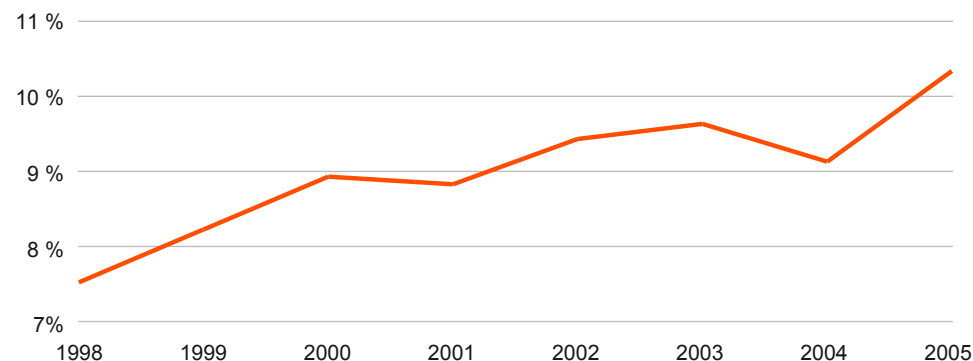
ZPRÁVA O UPLATŇOVÁNÍ NAŘÍZENÍ Č. 1228/2003

15. května Evropská komise publikovala Zprávu o zkušenostech získaných při uplatňování nařízení (ES) č. 1228/2003 „Nařízení o přeshraničním obchodu s elektřinou“. V této zprávě se Evropská komise zabývá zejména vývojem přeshraničního obchodu s elektřinou, kdy zpráva konstatuje, že přeshraniční toky elektřiny v Evropě se od otevření trhu rok od roku mírně zvyšují. Níže uvedený graf znázorňuje celkový vývoj fyzických přeshraničních toků v zemích EU-27 a v Norsku a Švýcarsku.

Zpráva dále pojednává o vývoji metod přeshraničního obchodování, kdy uvádí, že přijetím pozměněných obecných zásad pro řízení přetížení byl učiněn krok vpřed v rámci utváření vnitřního trhu EU s elektřinou. V této souvislosti je třeba zmínit, že ČEZ, a.s. splňuje požadavky na průhlednost vyplývající z těchto zásad již od 25. dubna 2007, kdy začala společnost ČEZ zveřejňovat na svých webových stránkách (www.cez.cz) přehled plánovaných odstávek (nedisponibilitu) vlastních výrobních jednotek. ČEZ touto cestou zvyšuje průhlednost provozování výrobních jednotek, bezpečnost a spolehlivost provozování přenosových a distribučních soustav a veřejnou informovanost o plánovaném provozu zdrojů, včetně Jaderné elektrárny Temelín,

tím, že zveřejňuje plán nedisponibility výrobních jednotek větších než 100 MW na celý rok dopředu. Dále jsou tyto plány upřesněny pro každý měsíc. V závěrech zprávy o uplatňování nařízení č. 1228/2003 je pak konstatováno, že je důležité, aby zvyšování objemů obchodování probíhalo při současném zlepšování koordinace provozu sítě a budování nové infrastruktury, včetně modernizace stávajícího vedení, pořízování nového vedení a investování do dalších komponentů sítě tam, kde je to potřeba. Zpráva nakonec obsahuje demonstrativní výčet pravidel, které Evropská komise hodlá přijmout během tohoto roku (pravidla pro zabezpečení a spolehlivost, pravidla pro připojení, pravidla pro obchodování s elektřinou, a další).

[celá zpráva](#)

ZPRÁVA KOMISE O PROVÁDĚNÍ NAŘÍZENÍ Č. 1407/2002 O STÁTNÍ PODPOŘE UHELNÉMU PRŮMYSLU

Dne 21. května Evropská komise zveřejnila zprávu o státních podpořách uhelnému průmyslu, ve které dospěla k závěru, že není nutné novelizovat nařízení Rady (ES) č. 1407/2002 ze dne 23. července 2002 o státní podpoře uhelnému průmyslu, které bylo přijato v roce 2002 po uplynutí doby platnosti Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli a které stanoví pravidla pro poskytování státních podpor uhelnému průmyslu až do roku 2010.

Zpráva Evropské komise byla vypracována v spolupráci s členskými státy a účastníky trhu, včetně energetického sdružení Eurelectric. Nařízení, jehož platnost má uplynout v roce 2010, stanoví výjimku z obecného zákazu poskytování státních podpor ve prospěch uhelného průmyslu, když členských státům ukládá vypracovat plán přístupu k uhelným rezervám na několik let dopředu a povolovací proces ohledně různých kategorií podpory. Zpráva Evropské komise obsahuje mimo jiné analýzu poskytnutých podpor v letech 2002 až 2006, kdy rozlišuje jednak země, ve kterých dochází k uzavírání uhelných dolů, jako je Německo, Španělsko a Maďarsko, a na druhé straně, Českou republiku, Polsko, Velkou Británii a Slovensko, ve kterých

nadále existuje konkurenceschopný uhelný průmysl a k poskytnutí podpor dochází pouze, pokud jde o nové investice. Zpráva také cituje studii think-tanku Europe Economics, ve které je obsažen závěr, ke kterému se přiklání i Evropská komise, a sice, že státní podpora místnímu uhelnému průmyslu se nedotýká celkového energetického mixu. Jediným slabým místem zprávy je, že se nezabývá tím, zda je garantovaná státní podpora schopna ovlivnit rozhodování o investicích do výstavby nových uhelných elektráren a jaká je v tomto ohledu reální situace na evropském trhu. Evropská komise na závěr dochází k tomu, že jelikož trh s uhlím funguje efektivně, není nutné stávající nařízení novelizovat. [celá zpráva](#)

NOVÉ ČÍSLO MAGAZÍNU DG COMP O PRÁVU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Generální ředitelství Evropské komise pro hospodářskou soutěž v měsíci květnu publikovalo další číslo svého čtvrtletníku o soutěžní politice Evropské unie („Competition Policy Newsletter“).

Z tohoto čísla je patrné, že energetika se stává i v oblasti hospodářské soutěže jedním z ústředních témat, neboť je jí věnována většina článků. Jedním z nejzajímavějších článků o energetice je v tomto ohledu článek věnovaný otázce unbundlingu, tedy oddělení výroby od přenosu, resp. distribuce. Generální ředitel z DG COMP, p. Philips Lowe v tom článku uvádí plány Evropské komise v oblasti vlastnického unbundlingu zcela nestranně, když poukazuje jak na výhody, tak i na nevýhody tohoto řešení a zabývá se i praktickou realizací tohoto řešení z hlediska práva Evropské unie. Další oblastí, které se toto číslo magazínu DG COMP věnuje, je šetření v odvětví energetiky, které Komise provedla v minulém roce a jehož závěrečná zpráva byla součástí tzv. lednového energetického balíčku. Toto šetření je porovnáváno se šetřením v oblasti bankovníctví a pojišťovnictví, ke

kterým došlo též v nedávné době. V neposlední řadě se pak toto číslo zabývá otázkou kartelů, na poli energetiky zejména navrženým spojením Gaz de France se společností Suez. [celé číslo tohoto magazínu](#)

NOVELIZACE SMĚRNICE 90/377 O TRANSPARENTNOSTI CEN ELEKTŘINY

7. června přijala Evropská komise rozhodnutí, kterým se mění směrnice Rady 90/377/EHS s ohledem na metodu, která se použije pro zjišťování cen plynu a elektřiny účtovaných konečným průmyslovým velkoodběratelům.

Tímto rozhodnutím, které vstoupí v platnost dvacátým dnem po zveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie, se nahrazují přílohy původního znění směrnice 90/377/EHS, která stanoví podrobnosti týkající se formy, obsahu a všech ostatních rysů informací, které mají poskytovat podniky dodávající plyn či elektřinu konečným průmyslovým velkoodběratelům. Důvodem k novelizaci dotčené směrnice byla potřeba aktualizovat metody používané při shromažďování informací o cenách, aby

odrážely realitu konkurenčních trhů s elektřinou a plynem, která vznikla v důsledku směrnice 2003/54/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou, včetně skutečnosti, že na každém trhu nyní aktivně působí několik dodavatelů.

rozhodnutí v úplném znění [↗](#)

Oddálení termínu k předložení nového návrhu však potvrzuje, že splnění všech závazných cílů, které si Evropská unie stanovila, může být obtížné. I sama Evropská komise otálí s předkládáním návrhů nových právních předpisů v termínech, které na jaře tohoto roku slibovala.

NOVELIZACE SMĚRNICE O NÁRODNÍCH EMISNÍCH STROPECH SE ODKLÁDÁ

Plán Evropské komise na snížení národních emisních stropů, tak jak byly stanoveny směrnicí 2001/81 ze dne 23. října 2001 o národních emisních stropech pro některé látky znečišťující ovzduší, který slíbila předložit v červenci tohoto roku, se odkládá do příštího roku. Důvodem jsou intenzivní práce Evropské komise na vypracovávání návrhů nových právních předpisů v souladu se závěry jarní Evropské rady týkajících se snížení skleníkových plynů o 20 % a 20 % podílu obnovitelných zdrojů energie. Nová směrnice v oblasti emisních stropů by měla snížit jejich výši pro rok 2020 a diskutováno je i rozšíření věcné působnosti této směrnice.

15. ČERVNA byla na stránkách Úředního věstníku Evropské unie uveřejněna výzva k podávání projektů v rámci programu Transevropské sítě – energetika. Zájemci o získání prostředků z celkového rozpočtu alokovaného na tuto výzvu (22 mil. EUR) mohou podávat svoje žádosti s projekty do 31. srpna 2007.

Bližší informace o tématickém zaměření výzvy a podávání žádostí [📄](#)

18. ČERVNA se v Lucemburku v rámci 11. schůzky Rady spolupráce EU/Ukrajina setkali vysocí reprezentanti EU vedení německým ministrem zahraničí Steinmeierem a nejvyšším představitelem pro Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku Javierem Solanou s ukrajinskou delegací v čele s premiérem Janukovyčem. Rada přivítala zahájení rozhovorů o nové smlouvě EU s Ukrajinou (tzv. „Enhanced Agreement“), k němuž došlo letos v březnu; představitelé EU zdůraznili důležitost politické stability Ukrajiny v souvislosti s nedávnou ústavní krizí v zemi. Během zasedání Rady bylo podepsáno několik významných dohod včetně dohody o obchodu s vybranými produkty průmyslu oceli a železa.

26. ČERVNA proběhla v Bruselu přístupová konference EU s Chorvatskem. Téma je pro ČR zajímavé mj. z toho důvodu, že jednání o vstupu Chorvatska do EU by mohla vrcholit v době českého předsednictví unii.

27. ČERVNA se uskutečnilo „mini-plénium“ Evropského parlamentu na téma zhodnocení německého předsednictví za účasti spolkové kancléřky Angely Merkelové.

28.–29. ČERVNA se v Lucemburku konalo zasedání Rady ministrů (EU) pro životní prostředí. Na programu Rady je mj. zhodnocení dosavadního fungování evropského systému obchodování s emisemi či diskuse o nových podnětech pro politiku EU v oblasti ŽP, během níž se budou ministři zabývat průběžným hodnocením 6. Akčního programu EU pro životní prostředí, otázkami ekonomických nástrojů ochrany ŽP apod.

28.–29. ČERVNA se v Postupimi uskutečnila konference k 50. výročí existence Evropského sociálního fondu (ESF), jednoho z nejvýznamnějších nástrojů realizace politiky EU. ESF umožňuje již od roku 1957 financovat projekty v oblasti vzdělávání, zaměstnanosti a sociální politiky, jejichž společným jmenovatelem je snaha EU překonávat existující rozdíly mezi členskými státy a regiony uvnitř států. Konference se mj. zúčastní i komisař pro sociální záležitosti Vladimír Špidla.

30. ČERVEN byl posledním dnem, kdy Evropské unii předsedalo Německo; od 1. července štafetu převzali Portugalci. Po jejich půlročním předsedání EU nastane historický okamžik – od ledna 2008 bude předsednickou zemí první z členských států „naší“ vlny rozšíření, Slovinsko.

4. ČERVENCE se v Berlíně uskuteční workshop v rámci programu „Inteligentní energie pro Evropu“, tentokrát na téma projektu RESPOND – „Interakce dodávek energie z obnovitelných zdrojů s konvenčními zdroji, sítěmi a poptávkou“.

Zájemci naleznou podrobnosti [📄](#)

VLASTNICKÝ UNBUNDLING ANO ČI NE?

Evropská komise si na začátku tohoto roku stanovila řadu ambiciózních cílů, mimo jiné i provedení vlastnického unbundlingu na úrovni přenosu a distribuce. O realizaci tohoto konceptu se od té doby vedou diskuse ve všech odborných kruzích, jsou hledány výhody a nevýhody tohoto řešení a především se ukazuje, že mezi členskými státy panuje neshoda ohledně základní otázky – vlastnický unbundling ano či ne a zda je vlastnické oddělení sítí od ostatních činností opravdu nejlepším a nejefektivnějším řešením.

Na rozdíl od Evropské komise se řada členských států (Francie, Německo, aj.), jakož i energetických společností, včetně ČEZ, a.s., domnívá, že účinného rozdělení přenosu a distribuce elektřiny od ostatních činností lze dosáhnout bez vlastnického oddělení aktiv. Hlavním důvodem, proč trh s elektřinou přináší koncovým uživatelům méně přínosů, než bylo původně předpokládáno, je totiž zejména fakt, že chybí dostatečná fyzická síťová propojení mezi členskými státy a také skutečnost, která dříve nebyla tak patrná, kterou je vzrůstající nedostatek zdrojů elektřiny. Evropské instituce se správně zabývají fungováním trhu s elektřinou a nalezením zlepšujících mechanismů, které k tomuto cíli mohou přispět. V současné době se však v EU jeví jako nejlepší z navržených řešení tzv. model ISO+, který

na rozdíl od vlastnického unbundlingu a vytvoření izolovaných přenosových síťových soustav, přiblíží národní přenosové soustavy a přiměje jednotlivé provozovatele k lepší koordinaci činností, jejich spolupráci a nezbytným investicím vedoucím k rozvoji přeshraničních propojení. Klíčem k fungování trhu s elektřinou je vytvoření „jednotné přenosové sítě EU“, kdy slovo jednotné nespočívá ve formě vlastnictví aktiv, kdy existuje několik samostatně vlastněných vzájemně nepropojených a *de facto* konkurujících si přenosových soustav, ale v dostatečném propojení a bezbariérovém řízení přenosové sítě EU. V oblasti distribučních soustav je pak většinou členských států EU považováno za dostatečné stávající řešení spočívající v důsledném a efektivním uplatnění stávající směrnice 2003/54/ES v celé EU

za účinného dozoru Evropské komise. Vrátime-li se ale k pojmu samotného vlastnického unbundlingu, Evropská komise zatím nepředložila žádnou konkrétní analýzu či návrh, jak toto řešení zrealizovat. Na mnoha místech jsou nicméně uváděny výhody a nevýhody tohoto konceptu, které jsou již částečně uvedeny výše. Mezi pozitivní aspekty unbundlingu je obvykle zmiňována skutečnost, že vlastnický nezávislý provozovatelé sítí budou jednat se všemi nediskriminačním způsobem. Uvádí se také, že provozovatelé sítí budou schopni lépe investovat do rozvoje sítí a bude vyloučena možnost poskytování důvěrných informací v rámci vertikálně integrované skupiny. Vlastnický unbundling má také vést k lepší spolupráci mezi samotnými provozovateli sítí. Na druhé straně je však namítáno, že toto ře-

šení povede ke snížení úspor z rozsahu, náklady na samotnou realizaci tohoto konceptu značně převýší jeho výhody a v případě státem vlastněných společností je otázkou, jak lze tento koncept v souladu s právními předpisy zrealizovat. V konečném výsledku vyvstává otázka, kdo zaručí, že provedení unbundlingu skutečně povede k uvedeným výhodám, a zda není vhodnější cestou opravdu zajistit efektivní aplikaci stávajících povinností? Od 1. července má dojít k úplné liberalizaci trhu a neznamená to tedy, že provozovatelé přenosových a distribučních soustav by měli být již nyní povinni jednat se všemi soutěžiteli stejně a předcházet tak diskriminaci? A jestliže tomu tak není, proč není stávající legislativa naplňována? Jsou to možná tyto otázky, které je si třeba položit před navrhováním nových, nákladných řešení.